

1988, 3. května – Sdělení VONS č. 759 „Solidarita se S. Dutkiewiczem“ obsahující informaci o hladovce v Polsku a Československu na podporu aktivisty polské nezávislé iniciativy Svoboda a mír Sławomira Dutkiewicze vězněného za nenastoupení vojenské služby a výzvu VONS polským úřadům k jeho propuštění na svobodu.

Polskými bezpečnostními orgány byl dne 12. 11. 1987 zadržen čtyřiatřicetiletý rolník Sławomir Dutkiewicz z Bydhoště,¹ účastník hnutí Svoboda a mír.² Dne 4. 12. 1987 ho soud pomořanského vojenského okruhu v Bydhošti odsoudil k trestu odnětí svobody v trvání dvou let a tří měsíců za nenastoupení vojenské služby z důvodů svědomí. Sławomir Dutkiewicz drží od svého zadržení hladovku, je násilím uměle vyživován. Ztratil již 35 kg a je obava, že brzy zemře. V lednu t. r. byl navíc ve vězení zbit a přemístěn do zvukotěsné cely. Adresa vězení je ul. Wały Jagiellońskie 4, ZK Bydgozcz, Polska.

V polských kostelích bude probíhat ve dnech 8.–15. května sedmidenní protestní hladovka za jeho propuštění. I v Československu se ze solidarity se Sławomirem Dutkiewiczem na kratší dobu k hladovce připojí jeho čs. přátelé.³

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných vyzývá polské ústavní orgány, aby propustily tohoto mladého člověka a zabránily tak jeho smrti. Svou výzvu zasíláme prostřednictvím polského velvyslanectví v Praze.⁴

Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 9, s. 18.

POZNÁMKY

¹ K případu viz více PAŽOUT, Jaroslav: Odpírači vojenské služby a Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, in: Petr Blažek (ed.): *A nepozdvihne meč... Odpírání vojenské služby v Československu 1948–1989*, Praha 2007, s. 129.

- ² Polské opozičně orientované hnutí Wolność i Pokój (Svoboda a mír – WiP) vzniklo 14. 4. 1985 v Krakově. Jeho členové se zabývali kampaní za uzákonění náhradní civilní služby, obranou lidských práv, ekologickými aktivitami či kampaní proti trestu smrti. Hnutí působilo v řadě polských měst a navázalo kontakty také s různými zahraničními organizacemi, včetně československého Nezávislého mírového sdružení – Inicjatywy za demilitarizaci společnosti. K dějinám WiP viz více in: DAVIES, Gareth: Conscientious objection and the freedom and peace movement in Poland, *Religion, State and Society* 16, 1988, č. 1, s. 4–20; též ŚLIWA, Maciej: *Ruch „Wolność i Pokój“ 1985–1989*, diplomová práce, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Krakow 1992; VĚVODA, Rudolf: Odpírači vojenské služby jako součást agendy Nezávislého mírového sdružení – Inicjatywy za demilitarizaci společnosti, in: Petr Blažek (ed.): *A nepozdvihne meč... Odprání vojenské služby v Československu 1948–1989*, Praha 2007, s. 134–135.
- ³ Patnáctý květen byl v druhé polovině 80. let připomínán organizacemi na obranu lidských práv jako Mezinárodní den vězňů za odpírání vojenské služby. V Československu drželi řetězovou hladovku od 8. do 15. 5. 1988 signatáři Charty 77 a členové NMS (Stanislav Devátý, Luboš Vydra, Jiří Pavlíček, Jan Chudomel, Ruth Šormová, Hana Marvanová, Heřman Chromý, Tomáš Dvořák a Jáchym Kaplan). Pokračováním této akce byla hladovka na obranu politických vězňů, kterou uspořádali 15.–22. 5. 1988 ve Vratislavi členové WiP a Polsko-československé solidarity. Blíže viz článek „W obronie więźniów sumienia“ in: *Biuletyn Informacyjny Solidarności Polsko-Czechosłowackiej*, 1988, č. 5–6, s. 10–11; „Dopis Nezávislého mírového sdružení Solidarności Polsko-Czechosłowackiej“ in: *Bulletin NMS*, 1988, č. 1, s. 10–11; též „Zpráva o řetězové hladovce československých občanů na podporu vězňů sS. Dutkiewicz“ in: *Informace o Chartě 77*, r. 11, 1988, č. 9, s. 19; BLAŽEK, Petr: Dejte šanci míru! Pacifismus a nezávislé mírové aktivity mládeže v Československu 1980–1989, in: Miroslav Vaněk a kol.: *Ostrůvky svobody. Kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu*, Praha 2002, s. 70.
- ⁴ Dne 12. 7. 1988 schválil polský Sejm změnu Ústavy z 21. 11. 1967, kterou byla od 1. 9. 1988 umožněna náhradní civilní služba. Sławomir Dutkiewicz byl na základě této ústavní změny propuštěn 5. 8. 1988 na svobodu. ŚLIWA: *Ruch „Wolność i Pokój“ 1985–1989*, s. 54–55.